

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет
Навчально-науковий інститут
бізнес-технологій «УАБС»

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВО-КРЕДИТНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

МАТЕРІАЛИ

V Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції
(Суми, 19–20 листопада 2020 року)

Суми
Сумський державний університет
2020

УДК 336.71(477)
П78

Редакційна колегія:

І. О. Школьник, д-р екон. наук, проф.
(головний редактор);
І. В. Белова, д-р екон. наук, доц., проф.;
І. І. Д'яконова, д-р екон. наук, проф.;
І. І. Рекуненко, д-р екон. наук, проф.;
С. В. Леонов, д-р екон. наук, проф.;
О. В. Кузьменко, д-р екон. наук, проф.

*Рекомендовано до видання
вченою радою Сумського державного університету
(протокол № 6 від 24 грудня 2020 року)*

Проблеми та перспективи розвитку фінансово-кредитної системи
П78 України : матеріали V Всеукраїнської науково-практичної онлайн-
конференції (м. Суми, 19–20 листопада 2020 року) / Навчально-
науковий інститут бізнес-технологій «УАБС» Сумського державного
університету. – Суми : Сумський державний університет, 2020. –
317 с.

Збірник містить тези доповідей учасників V Всеукраїнської науково-
практичної онлайн-конференції «Проблеми та перспективи розвитку фінансово-
кредитної системи України» (м. Суми, 2020 р.).

Розрахований на фахівців фінансової та банківської систем, керівників і
спеціалістів підприємств усіх форм власності, науковців і студентів закладів вищої
освіти.

УДК 336.71(477)

© ННІ БТ «УАБС» СумДУ, 2020

[Електронний ресурс]. – Режим доступу :
<http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=5297>.

3. Коваленко В. М. Розвиток фінансової системи України в умовах глобалізації : монографія / В. М. Коваленко, О. В. Коваленко. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2017. – 236 с.

4. Примостка Л. О. Фінансова глобалізація: сутність, форми прояву, наслідки / Л. О. Примостка, О. О. Чуб // Фінанси, облік і аудит : зб. наук. праць. – К. : КНЕУ. – 2011. – № 18. – С. 172-183.

5. Циганов С. А. Вплив глобалізації світової економіки на розвиток фінансового ринку / С. А. Циганов // Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. – 2014. – № 3 (74). – С. 105-115.

УДК 336.742

Зайцев Олександр Васильович,

к.е.н., доцент, науковий керівник

Мартим'янов Артем Сергійович,

студент,

Сумський державний університет, м. Суми

ТОРГІВЕЛЬНІ ОПЕРАЦІЇ З ЗОЛОТОМ

Національний банк України пропонує та продає золото на умовах міжнародних вимог на дату продажу за обсягом, за місцем, форвардними та свопними угодами з майданчиків у Лондоні, Нью-Йорку, Берні, Сідней, Цюріху, Сінгапурі, Токіо та на внутрішньо українському ринку у м. Києві [1].

Операції з купівлі/продажу золота поділяються на три блоки: стандартні операції, нестандартні операції, валютні інтервенції. Відповідно до цілей інвестора розрізняють такі форми операцій із золотом: придбання справжнього золота з метою страхування від ризику знецінення грошей внаслідок інфляції; придбання акцій компаній з видобутку золота з метою одержання вагомих дивідендів або прибутку від торгівлі акціями та з одночасним страхуванням інфляційних втрат; форвардні (ф'ючерсні) операції на терміни один, три, шість

місяців що є здійсненням ризикових (венчурних) інвестицій. Міжнародними ринками золота є такі операційні заходи: поставки золота виробниками та постачальниками дорогоцінних металів до дилерських мереж регіональних ринків; формування базової ціни на види золота з метою включення до операцій на місцевих/регіональних ринках; втручання центральних банків країн-продавців з метою регулювання ціни. На ринку існують такі види операцій із золотом: хеджування з метою страхування цінового ризику; спекулятивні ф'ючерси – купівля та продаж золота з метою отримання комерційного прибутку [2].

Золоті арбітражні операції. Це операції з метою отримання прибутку в просторі та часі, а саме, – угоди про обмін золотом. Тобто, це – комбінація грошових коштів та фіксованих зустрічних угод. Наприклад, дилер купує 1000 унцій золота за готівку (ціною \$ 300 за унцію) і одночасно продає десятьма контрактами по 100 унцій, де ціна становить 301 \$ США за унцію. Також, відбуваються «обмінні» угоди із залученням золота для придбання валюти з метою поповнення валютних резервів своєї держави.

Операції з купівлі/продажу золота проводяться з датою передачі або візування металу на наступний робочий день після укладення угоди (дата валютування). Міжнародний ринок поточних операцій – це спотовий ринок. Стандартний розмір партії для спотових умов 5 000 трійських унцій (трійська унція = 31,1034807 гр.). Метою цих операцій є формування фонду кредитних установ дорогоцінними металами або виконання замовлень клієнтів. Операції по обміну – це купівля та продаж золота з одночасним здійсненням контр-транзакції. Стандартна операція для цих операцій включає 32 000 унцій (1 т.).

На практиці застосовують наступні операції із золотом: 1. Фінансовий своп. Операція, що поєднує купівлю/продаж однакової кількості золота на поточну дату та продаж/купівлю її на умовах «в майбутньому», тобто, з одночасним укладанням контругоди на визначену дату у майбутньому. Термін виконання більш близької транзакції називається датою вартісності, а дата закінчення терміну дії, більш віддаленої – датою закінчення строку свопу.

Найбільш прийнятними умовами операцій із заміни золота є один, три, шість місяців та один рік. Суть угоди полягає у можливості конвертації золота у валюту, зі збереженням за собою права викупити золото в кінці свопу. В кінці угоди сторони можуть домовитись продовжити угоду або завершити своп шляхом зворотнього платежу. Якщо сторона, що тримає золото, не має наміру його купувати, метал може бути або проданий або доданий до резервів банку-кредитора. Процентні ставки за фінансовими свопами – це різниця між ставками на депозит у доларах та у золоті. Більш низькі ставки по золотих депозитах порівняно з доларовими депозитами пояснюються більш ліквідною особливістю доларових активів у порівнянні із золотом. Однак на ринку може виникнути ситуація з відставанням, тобто, коли існують від’ємні ставки фінансових «свопів» (коли курси золота вище, ніж курси валют, якщо існує дефіцит золота). Переваги фінансового свопу для банку: вигідно збирати кошти за допомогою нижчих, ніж на доларові, процентних ставок на золоті депозити; використання золота з метою управління залишками на металевих рахунках. Перевага фінансового свопу для центральних банків: конвертація запасів золота за допомогою такого типу транзакцій не впливає на ринок золота, оскільки прямі продажі/купівлі замінюються рухом металу між контрагентами. 2. Обмін за якістю металу. Передбачає одночасну купівлю/продаж одного якісного металу проти продажу/придбання золота іншої якості. У такому випадку сторона, що продає золото вищої якості, отримує премію, яка залежить від розміру угоди та кількості ризику, пов’язаного із заміною одного виду золота іншим. 3. Обмін за місцем розташування. Передбачає купівлю/продаж золота в одному географічному пункті проти продажу/купівлі його в іншому місці. Через різницю в ціні одна із сторін отримує преміальні. 4. Депозитні операції із залученням золота. Золото – це фінансовий актив, який може принести дохід власнику, якщо воно (золото) стає позикою. Стандартний термін вкладу – один, два, три, шість та дванадцять місяців. Перевага депозитних операцій із золотом для банку: використання металу для арбітражних операцій. Перевага депозитних операцій із золотом для клієнта: звільнення від необхідності

зберігання металу у фізичному стані. 5. Продовження депозитної операції із золотом – це нова операція з депозитом, яка дозволяє здійснити розрахунок як повного руху золота до зазначених у договорах рахунках, так і процедури зарахування. Продовження депозитної операції із золотом здійснюється аналогічно звичайній операції з депозитом [3, 4].

Операції з золотом мають свої фінансові інструменти. Ф'ючерси – це строковий договір, за яким одна сторона погоджується виконати, а інша – прийняти визначену кількість товару (золота), визначеної якості товару (золота) у визначений термін у майбутньому за ціною, встановленою на момент укладення угоди. Опціон – це контракт на оговорений строк, який дає право покупцеві опціону придбати або продати визначену стандартну кількість товару (золота) за визначеною ціною у визначену дату (європейський варіант) або у часовий проміжок опції (опція США). Особливістю цього виду фінансових інструментів є придбання прав, а не обов'язок виконання угоди. Продавець опціону отримує винагороду – премію, яка є ціною опціону [2].

В умовах вимушеного товарно-економічного спаду, що викликаний світовою епідемією коронавірусу, в багатьох країнах паперові грошові знаки починають швидко знецінюються. За таких умов зростає цінність золота, як стабілізуючого вартісного засобу та засобу, що виконує функцію зберігаючого інвестування. Саме зміщення акценту від валютного резервування в сторону золото-металевого виступає ще однією стороною концепції відповідального портфельного інвестування як інструменту забезпечення сталого розвитку економіки [5]. В умовах, що склалися, золото може стати, тимчасово, інструментом стабілізації економіки і оцінки дієвості та ефективності економічних процесів та фінансових операцій [6].

Список використаних джерел:

1. Зайцев, О. В. Гроші та кредит. Лекційне викладення: навч. посіб. / О. В. Зайцев. – Суми : СумДУ, 2010. – 179 с.

2. Зайцев, О. В. Основи фінансового інструментарію: підручник / О. В. Зайцев. – Суми: СумДУ, 2016. – 523 с.
3. Зайцев, О. В. Фінансові розрахунки. Теорія і практика: навч. посіб. / О. В. Зайцев. – Суми: СумДУ, 2013. – 607 с.
4. Кон'юнктура світового ринку золота. [Електронний ресурс]. URI: <https://www.bestreferat.ru/referat-130739.html>.
5. Теоретико-методичні засади відповідального портфельного інвестування як інструменту фінансового забезпечення сталого розвитку економіки: звіт про НДР / кер. Д. В. Леус. – Суми: СумДУ, 2016. – 99с.
6. Формування фінансового механізму стабілізації економіки України: звіт про НДР (заключний) / Кер. Н. А. Антонюк. – Суми : СумДУ, 2014. – 60 с.

УДК 336.743

Семенов А. Ю.

к. е. н., доцент

Кобець Ж. О.

студентка

Сумський державний університет, м. Суми

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ СТРУКТУРИ

КРИПТОВАЛЮТНОГО РИНКУ

Цифрова революція у фінансовій сфері з кожним роком усе більше витісняє традиційний грошовий обіг та узвичаєні способи оплати чи розрахунку. Дедалі поширенішим стає використання криптовалюти – цифрової валюти, захищеної за допомогою криптографічних технологій, що є однією із проявів віртуальної економіки.

Основними принципами, на яких базується платіжна система криптовалют, є децентралізація, анонімність учасників, опосередкованість від впливу держави, відсутність єдиного регулятора. Криптовалюта емітується в електронній мережі та не залежить від валютної системи країни чи конкретної